

Стереотипи про домашнє та гендерно зумовленим насильством

Щоб ефективно протидіяти домашньому та гендерно зумовленому насильству, потрібно зрозуміти його причини. Вони дуже часто криються в упередженнях і стереотипах. Якщо ми розділяємо ролі «жінка» і «чоловік», то коли кажемо «чоловік», виникають якісь певні асоціації, наприклад, сильний, заробляє, годувальник, як й асоціації на «жінку» – мати, господарка, берегиня. Проте такі уявлення насправді є шкідливими.

Опитування, проведене серед молоді Чернігова, показало: в переважній більшості випадків сучасні хлопці і дівчата не поділяють традиційні гендерні стереотипи, що десятиліттями формувалися в нашому суспільстві. Зокрема, 92% вважають, що жінка не повинна «закривати очі» на насильство з боку чоловіка заради збереження сім'ї. Цей показник для молоді міста значно перевищує національний рівень (80%) (Опитування «Ставлення громадян до гендерно зумовленого та домашнього насильства», що підготовано для Фонду ООН у галузі народонаселення, лютий 2021), при чому серед дівчат подібну думку підтримують 95% респонденток, серед хлопців – 82%. 94% опитаної молоді вважають: твердження «б'є – значить любить» не має нічого спільною із сучасними нормами морально-етичної поведінки. Також $\frac{3}{4}$ опитаних зазначили, що чоловіки можуть страждати від домашнього насильства з боку жінок так само, як і жінки від чоловіків (і за цим показником молодь міста також суттєво «попереду» за національний рівень (43%), а 85% не бачать жодного виправдання фізичному насильству чоловіка проти жінки. Водночас молодь абсолютно не погоджується з думкою, що гарна дружина має слухатися свого чоловіка (83%), проте хлопці менш категоричні в цьому питанні, ніж дівчата (66% проти 90%).

Слід зазначити, що в цілому дівчата менше піддаються впливу стереотипів щодо домашнього та гендерно зумовленого насильства, ніж хлопці. Так, 84% дівчат вважають, що жінка, на жаль, може зазнати сексуального насильства з боку чоловіка, з яким перебуває у шлюбі або зустрічається, на противагу 62% хлопців. Проте в цілому цей показник для молоді міста (78%) значно перевищує національний рівень (64%). Також більшість хлопців (59%) транслюють гендерні стереотипи «чоловіка-здобувача» та «жінки-матері», в той час як серед дівчат згоду з даним твердженням виказали лише 35%. Хлопці більш схильні до підкреслення маскулітності – серед них думку, що чоловіки мають володіти особливими вміннями у побуті, які вимагають спеціальних технічних знань, фізичної сили, вправності, наприклад, «забити цвях, полагодити кран, праску», поділяє 74%, а серед дівчат – лише 58%.

Вирішення проблеми домашнього та гендерно зумовленого насильства лежить, насамперед, в площині адекватного розуміння цього явища, тому нині головне завдання – ліквідація стереотипів, що сформувалися в суспільстві, особливо серед молоді, яка наслідуює ставлення до подібних питань від батьків, вчителів(-ьок), вихователів(-ьок).

Матеріали підготовлено у межах співпраці UNFPA та ГО «Інноваційні соціальні рішення» за підтримки Бюро гуманітарної допомоги USAID. Думки, погляди та рекомендації, викладені у цій публікації, належать авторам(-кам) і не обов'язково відображають офіційну політику чи позицію UNFPA, ГО «Інноваційні соціальні рішення» або уряду США.